

The Effect of Constructivist Teaching on Interest in Lessons, Academic Vitality and Enthusiasm for School

Mostafa Safari*
Meimanat Abedini Baltork**
Hojjat Saffar Heidari***

Introduction

The present study was conducted with the aim of investigating The effect of constructivist teaching on interest in lessons, academic vitality and enthusiasm for school. Quantitative research design and research method was a quasi-experimental type with a pre-test and post-test design with a control group. The statistical population of the research includes male elementary school students of Juybar city in the academic year of 2021-2022. 25 people were selected as sample from 6th grade students of the Navaei school.

Method

Sampling method based on selective or alternative method, in which a group of 12 students was selected as an experimental group and another group of 13 students was selected as a control group. In this study, the social studies course book of the sixth grade of primary school in the academic year of 2021-2022 was used, which was taught in 10 one-hour sessions. The intervention in this research was that the experimental group was taught with the constructivist teaching method during ten sessions and the control group was taught with the usual teaching methods such as lectures. The study instrument was three standard questionnaires including interest in lesson

* MA in Curriculum Studies, Department of Education, University of Mazandaran, Babolsar, Iran.

** Associate Professor, Department of Education, University of Mazandaran, Babolsar, Iran:
Corresponding Author. m.abedini@umz.ac.ir

*** Associate Professor of Philosophy of Education, Department of Education, University of Mazandaran, Babolsar, Iran.

belongs to Keller & Sobia (1993), academic engagement for Dehghanizadeh and Hossienchari (2011) and school engagement for Wang (2011). Quantitative data extracted from questionnaires in two sections, descriptive and inferential statistics with SPSS20 software.

Results

The findings of the research showed that teaching in a constructivist way had a significant effect on interest in the lesson ($F=19.36$). Also, based on the results of the research, teaching in a constructivist way has a significant effect on academic engagement ($F=6.14$) and school engagement. ($F=23.94$).

Discussion

In explaining the findings of the research, it should be acknowledged that the role of the environment and the constructivist teaching method in creating and strengthening interest in lesson, academic engagement and school engagement is significant. What's that seen a lot in the constructivist teaching method is the interaction and communication between teacher and students. The relationship between students and teachers has a direct effect on their interest in lesson, academic engagement and school engagement and increases their motivation. Therefore, teachers are recommended to address this through the use of active listening techniques, active teaching and learning methods such as constructivism.

Keywords: Constructivism, Interest in the course, Academic buoyancy, School enthusiasm

Author Contributions: The present research is an extract from the master's thesis of the first author

Acknowledgments: The authors thank all dear teachers who have helped us in this research.

Conflicts of interest: The authors declare there is no conflict of interest in this article.

Funding: This research is not sponsored by any institution and all costs have been borne by the authors.

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۰۳/۱۰
تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۲/۱۰/۱۶

مجله‌ی علوم تربیتی دانشگاه شهید چمران اهواز
پاییز و زمستان ۱۴۰۲، دوره‌ی ششم، سال ۳۰
شماره‌ی ۲، صص: ۱۴۲-۱۲۱

مقاله پژوهشی

تأثیر تدریس به شیوه سازنده‌گرایی بر علاقه به درس، سرزندگی تحصیلی و اشتیاق به مدرسه

مصطفی صفری *

میمنت عابدینی بلترک **

حجت صفارحیدری ***

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی تأثیر تدریس به شیوه سازنده‌گرایی بر علاقه به درس، سرزندگی تحصیلی و اشتیاق به مدرسه انجام گرفت. طرح پژوهش کمی و روش پژوهش از نوع نیمه آزمایشی با طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل بوده است. جامعه‌ی آماری پژوهش شامل دانش‌آموزان پسر دوره ابتدایی شهرستان جویبار در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ و نمونه آماری دانش‌آموزان پایه‌ی ششم ابتدایی دبستان مرحوم نوایی شهرستان جویبار با جمعیت ۲۵ نفر تعیین شده است. روش نمونه‌گیری بر اساس شیوه انتخابی یا جایگزین، که یک گروه ۱۲ نفره از دانش‌آموزان به عنوان گروه آزمایش و گروه ۱۳ نفره دیگر از همان دانش‌آموزان به عنوان گروه گواه انتخاب شدند. در این پژوهش از کتاب مطالعات اجتماعی پایه‌ی ششم دبستان در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ استفاده شده و مداخله در ۱۰ جلسه یک ساعته انجام گرفته است. مداخله در این پژوهش بدین صورت بود که به گروه آزمایش با روش تدریس سازنده‌گرایی طی ده جلسه و گروه گواه نیز با روش‌های معمول تدریس نظیر سخنرانی آموزش ارائه شد. ابزار پژوهش سه پرسشنامه استاندارد علاقه به درس Keller and Sobia (1993)، سرزندگی تحصیلی Dehghanizadeh and Hossienchari (2011) و اشتیاق به مدرسه Wang (2011) بوده است. داده‌های کمی استخراج شده از پرسشنامه‌ها در دو بخش آمار توصیفی و استنباطی با کمک نرم‌افزار SPSS20 تحلیل شده است. یافته‌های پژوهش نشان داد تدریس به شیوه سازنده‌گرایی

* دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات برنامه درسی، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران.

** دانشیار گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران. (نویسنده مسئول)

*** m.abedini@umz.ac.ir

*** دانشیار گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران.

بر علاقه به درس ($F=۱۹/۳۶$) تأثیر معناداری گذاشته است. همچنین تدریس به شیوه سازنده‌گرایی بر سرزندگی تحصیلی ($F=۶/۱۴$) و اشتیاق به مدرسه ($F=۲۳/۹۴$) نیز به طور معناداری اثرگذار بوده است. در تبیین یافته‌های پژوهش باید اذعان داشت نقش محیط و روش تدریس سازنده‌گرا در ایجاد و تقویت علاقه به درس، سرزندگی تحصیلی و اشتیاق به مدرسه قابل توجه است. آنچه که در روش تدریس سازنده‌گرا زیاد به چشم می‌آید، تعامل و ارتباط بین معلم و دانش‌آموز و سایر همسالان است. روابط دانش‌آموزان و معلمان بر احساس علاقه آنان به درس، سرزندگی تحصیلی و اشتیاق به مدرسه اثر مستقیم داشته و باعث افزایش انگیزش آنان می‌شود. بنابراین، به معلمان توصیه می‌شود از طریق استفاده از تکنیک‌های گوش دادن فعال، روش‌های فعال یاددهی-یادگیری نظیر روش سازنده‌گرایی به این امر بپردازند.

واژه‌های کلیدی: سازنده‌گرایی، علاقه به درس، سرزندگی تحصیلی، اشتیاق به مدرسه

مقدمه

علاقه به درس^۱، عاملی است که باعث تحریک و هدایت رفتار مشخصی می‌شود (Win, 2018) و پاسخی است به این سؤال که اساس یادگیری علم چیست؟ روان‌شناسان برای انگیزش اهمیت زیادی قائل هستند. آنان انگیزش را حاصل علت‌هایی می‌دانند که فرد برای رویدادها و نتایج اعمال می‌کند. بسیاری از معلمان، ویژگی‌های دانش‌آموزان خوب را در خصوصیات نظیر سخت‌کوشی، همکاری و علاقه‌مندی می‌دانند. همچنین درباره تأثیر علاقه بر یادگیری، پژوهش‌ها نشان می‌دهد که علاقه به درس باعث تلاش دانش‌آموز می‌شود و توانایی‌های او را به حداکثر می‌رساند. (Abedini baltork & Rezaei, 2021) در سطح کلان‌تر از درس، علاقه و اشتیاق به مدرسه مطرح می‌شود که عامل اثرگذار دیگری در حضور یا عدم حضور و علاقه به حضور در مدرسه است و این احساس تعلق خاطر یا علاقه به مدرسه در صورتی ایجاد می‌شود که محیط مدرسه بتواند نیازهای اصلی از جمله ثبات، افزایش استقلال فردی، امکان رقابت، مواظبت و حمایت از دانش‌آموز و پذیرفته شدن در جمع دوستان را ایجاد کند. (Borzabadi Farahani & Araghieh, 2017) اشتیاق تحصیلی و شوق به مدرسه را می‌توان نوعی سرمایه‌گذاری در زمینه‌ی روان‌شناختی (Vallerand et al., 2020; Ruiz-Alfonso & León, 2016) و کوششی مستقیم برای فهم و درک، یادگیری و کسب دانش و مهارت‌های لازم دانست (Abbasi et al., 2015). Ladd and Dinella (2009) معتقدند قوانین سخت‌گیرانه از طرف مدرسه برای دانش‌آموزان و

1- Interest in the course

تنبیه یا حتی اخراج از مدرسه با اولین خطا سبب می‌شود تا آنان احساس تعلق کمتری نسبت به دانش‌آموزانی داشته باشند که در مدراس آسان‌گیر هستند. (Karcher et al., 2008) عوامل گسترش‌دهنده احساس علاقه به درس را سه عامل می‌دانند: ۱- پذیرش به وسیله دیگران ۲- حمایت بین فردی ۳- احساس تعلق تجربه شده (Faroughi et al., 2020) در واقع تأثیر شگرف این متغیر بر افزایش توان مقابله‌ای دانش‌آموزان در مقابل مشکلات تحصیلی انکارناپذیر است که با خود سرزندگی تحصیلی را به دنبال خواهد داشت.

سرزندگی تحصیلی^۱ نیز به عنوان یکی از مولفه‌های بهزیستی روانی (Solberg et al., 2012) است که بر یادگیری دانش‌آموزان اثرگذار است. در واقع یکی از مهمترین مؤلفه‌های روان‌شناختی که در آن تجربه‌ای مملو از انرژی بازتاب می‌یابد، سرزندگی است که سرچشمه‌ی آن از منافع درونی و نه بیرونی می‌باشد. احساس زنده بودن و داشتن انرژی مثبت در سرزندگی نمایان می‌شود که توسط فرد در درون خود (درون فردی) کنترل می‌شود و در پیدا کردن هدف و معنای زندگی تحصیلی به فرد کمک می‌کند. (Yarahmadi et al., 2018) فراگیران دارای اشتیاق تحصیلی، تمرکزشان بر چالش‌ها و مؤلفه‌های مورد هدف یادگیری بیشتر است (Zhao et al., 2021)، دارای تعهد بیشتر نسبت به مقررات مدرسه هستند، از انجام رفتارهای ناخوشایند دوری می‌جویند و عملکرد آنان در امتحانات بهتر می‌باشد (Faroughi et al., 2020).

یادگیری فعال و خارج شدن کلاس از حالت منفعل یکی از عواملی است که باعث می‌شود در دانش‌آموزان علاقه و انگیزش به درس و مدرسه ایجاد گردد. بنابراین آموزش چگونگی ساختن مفاهیم در ذهن به هنگام تدریس، به جای ملزم کردن آنان به یادگیری مفاهیم و تعریف‌های نظری و از پیش آماده شده و حل مسائل تکراری ضروری به نظر می‌رسد. (Ghaedi et al., 2019) در واقع، برای ایجاد و یا تحقق اهداف آرمانی آموزش و فراهم شدن بستر لازم به منظور رسیدن به علاقه به مدرسه، اشتیاق و سرزندگی تحصیلی در محیط آموزشی می‌توان اقداماتی انجام داد که از جمله آن انتخاب روش تدریس مناسب معلم است. در بین روش‌های گوناگون تدریس سازنده‌گرایی به عنوان رویکردی نوین در آموزش می‌تواند مؤثر باشد.

سازنده‌گرایی^۲ رویکردی نوین در تدریس و آموزش تلقی می‌شود که بر این نکته تأکید دارد که دانش، امری سازنده است (Srivastava & Mishra, 2021). در این رویکرد یادگیرنده

1- Academic buoyancy

2- Constructivism

با ترکیب دانش گذشته خود و اطلاعات موجود دانش جدیدی را به وجود می‌آورد و به شناخت می‌رسد. همچنین ساخت دانش به صورت خاص و منحصر به فرد، مشارکت فعال یادگیرنده در امر تدریس، نقش تسهیل‌گری معلم در تدریس در مقابل نقش منتقل کننده اطلاعات، تأکید به موقعیت‌های عملی و آموزشی عینی و تجربه‌های اصیل به عنوان مولفه‌های آموزش در تدریس در رویکرد مذکور اهمیت می‌یابند. (Abedini baltork, 2020) پیروان این دیدگاه به موقعیتی بودن شناخت معتقدند بدان معنا که دانش، وابسته به موقعیت‌ها، مقاصد و تکالیف به کار رفته در آنها می‌باشد (Shah, 2019). بر این اساس باید شاهد تغییر نقش معلم در فرآیند تدریس بود. معلم سازنده‌گرا وظیفه دارد که به جای طراحی و تهیه مواد خام درسی به تهیه و طراحی روش آموزش آن مواد مبادرت ورزد (Jemberie, 2021; Ildirim & Kasapoglu, 2015) وی هرگز نباید تلقین معلومات و دانش خود را به دانش‌آموزانش دیکته کند و به ذهن دانش‌آموزان یک جهت مشخص دهد، بلکه تنها با فراهم کردن مقدمات و وسایل یادگیری و منابع اولیه لازم کمک می‌کند تا دانش‌آموز با تشخیص خود، مسیر فکری آن را دنبال کند. در واقع معلم سازنده‌گرا، نقش یک هدایتگر فعال و تسهیل کننده‌ی فرآیند یادگیری را دارد (Funa & Talaue, 2021; Kudryashova et al., 2016).

معلم سازنده‌گرا در کلاس درس از یادگیرندگان انتظار عملکرد و تداوم عمل را دارد. دانش تنها به وسیله‌ی دریافت، کسب و پذیرش، یا گوش دادن و توجه منفعلانه توسط فراگیران شکل نمی‌گیرد. پس، تأکید بر آموزش باید با آفرینش معنی و درک، در ضمن مواجه شدن با اطلاعات و زمینه‌های جدید باشد. یادگیرندگان فعال نیاز به مشارکت، ساخت و همیاری با یکدیگر را دارند. برای شکل‌گیری یادگیری فعال لازم است که دانش به تصرف و مالکیت یادگیرنده درآید (Ibrahim et al., 2013).

مطالب ذکر شده این نکته را یادآور می‌شود که آموزش به شیوه‌ی سازنده‌گرایی خصوصاً در سال‌های اول تحصیل نقش بسزایی را ایفا می‌کند و نقش معلم سازنده‌گرا در این امر انکارناپذیر است که با هدایت جریان تدریس به سمت یادگیری فعال به ساختن دانش توسط فراگیر کمک شایانی می‌کند. در کنار این عامل به این نکته هم باید توجه داشت که معلم با ایجاد انگیزش لازم در فراگیر می‌تواند در ساختن پل‌های دانش و یادگیری نقش مؤثری ایفا کند. همچنین اگر این عوامل در کنار هم به خوبی نقش ایفا کنند؛ منجر به علاقه به درس، سرزندگی تحصیلی و اشتیاق به مدرسه خواهد شد. گرچه در بیشتر مواقع، این موضوع مشاهده

نمی‌شود. نگاه کمی‌گرایی در محیط آموزشی و مقاومت در برابر تغییرات و روش‌های نوین تدریس توسط گروهی کثیری از معلمان سبب می‌شود که رویکرد نوینی مانند سازنده‌گرایی مغفول بماند و در نظام آموزشی جایگاهی نداشته باشد. از این رو این پژوهش بر آن است تا به بررسی تأثیر تدریس به شیوه‌ی سازنده‌گرایی بر علاقه به درس، سرزندگی تحصیلی و اشتیاق به مدرسه بپردازد.

فرضیه‌های پژوهش

- تدریس به شیوه سازنده‌گرایی بر علاقه به درس تأثیر دارد.
- تدریس به شیوه سازنده‌گرایی بر سرزندگی تحصیلی تأثیر دارد.
- تدریس به شیوه سازنده‌گرایی و اشتیاق به مدرسه تأثیر دارد.

روش‌شناسی پژوهش

طرح پژوهش حاضر، کمی و روش نیمه آزمایشی می‌باشد. جامعه آماری شامل دانش‌آموزان پسر دوره ابتدایی شهرستان جویبار در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ بودند که دانش‌آموزان پایه‌ی ششم ابتدایی دبستان نوایی با جمعیت ۲۵ نفر به‌عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. روش نمونه‌گیری نیز بر اساس شیوه انتخابی یا جایگزین می‌باشد که یک گروه ۱۲ نفره از دانش‌آموزان به عنوان گروه آزمایش و گروه ۱۳ نفره دیگر از همان دانش‌آموزان پایه ششم به عنوان گروه گواه تعیین شدند. درس موردنظر در این پژوهش کتاب مطالعات اجتماعی پایه‌ی ششم دبستان در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ است که در ۱۰ جلسه یک ساعته تدریس گردید. ابزار گردآوری؛ سه پرسشنامه استاندارد علاقه به درس از Keller and Sobia (1993)، سرزندگی تحصیلی از Dehghanizadeh (2011) and Hossienchari و پرسشنامه اشتیاق به مدرسه از Wang (2011) بوده است.

پرسشنامه علاقه به درس (CIS)^۱ در سال 1993 توسط Keller & Sobia در ۳۴ گویه با حداقل نمره ۳۴ و حداکثر نمره ۱۷۰ و چهار خرده مقیاس توجه^۲، ارتباط^۳، اطمینان^۴ و

1- Course Interest Survey
2- Attention
3- Communication
4- Assurance

رضایت^۱ ساخته شد و نحوه نمره‌گذاری آزمون به این صورت است که به گزینه‌ها برحسب انگیزش پیشرفت از زیاد به کم و یا از کم به زیاد، نمره‌های ۵ تا ۱ یا ۱ تا ۵ تعلق می‌گیرد. به هر گویه مثبت در برابر گزینه "کاملاً موافقم" نمره ۵ و به ترتیب در برابر گزینه‌های "موافقم"، "نظری ندارم"، "مخالقم" و "کاملاً مخالفم" به ترتیب ۴، ۳، ۲ و ۱ نمره داده می‌شود. نمره‌های بالا در این مقیاس وجود انگیزش بالا و نمره‌های پایین بیانگر انگیزش پایین است. روایی پرسشنامه با استفاده از روش همسانی درونی تأیید و پایایی آن نیز با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۹۹ به دست آمد (Esmaceli gojar et al., 2017).

Dehghanizadeh and Hossienchari (2011) پرسشنامه‌ی سرزندگی تحصیلی را با الگوگیری از مقیاس سرزندگی تحصیلی Martin and Marsh (2006) که دارای ۴ گویه است، پس از بازنویسی و اجرای آزمایشی و مقدماتی و رفع نقیصه‌ها به ۹ گویه توسعه دادند. پاسخ‌ها بر مبنای مقیاس ۷ درجه‌ای از نوع لیکرت (کاملاً مخالف ۱ تا کاملاً موافق ۷) محاسبه می‌شوند. نمره کل از ۹ تا ۶۳ متغیر خواهد بود و نمره بیشتر بیانگر سرزندگی تحصیلی بالاتر است (Dehghanizadeh and Hossienchari, 2011). روایی نیز بر اساس همسانی درونی و بازآزمایی مطلوب گزارش شده است (آلفای کرونباخ، ۰/۸۰ و ضریب بازآزمایی، ۰/۶۷). پایایی پرسشنامه از طریق آلفای کرونباخ ۰/۸۷ به دست آمده است (Farahmand & Fouladchang, 2017).

پرسشنامه اشتیاق به مدرسه^۲ توسط Wang (2011) در ۲۳ گویه به منظور سنجش اشتیاق به مدرسه در دانش‌آموزان طراحی شده و سه جنبه رفتاری^۳، هیجانی^۴ و شناختی^۵ اشتیاق به مدرسه را دربر می‌گیرد. اشتیاق رفتاری، در دو خرده مقیاس توجه و تمکین؛ اشتیاق هیجانی، در دو خرده مقیاس تعلق به مدرسه و ارزش گذاشتن به آموزش مدرسه‌ای و اشتیاق شناختی، نیز به وسیله دو خرده مقیاس خودتنظیمی و کاربرد راهبرد شناختی، در مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای از تقریباً هرگز (۱) تا تقریباً همیشه (۵) اندازه گرفته می‌شوند. به منظور سنجش پایایی مقیاس در پرسشنامه اشتیاق به مدرسه، از ضریب آلفای کرونباخ بالای ۰/۷۰ و برای بررسی روایی سازه، نیز روایی همگرا، تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی مورد استفاده قرار

-
- 1- Satisfaction
 - 2- School enthusiasm
 - 3- Behavioral
 - 4- Emotional
 - 5- Cognitive

گرفت (Rasolikhorsidi et al., 2019). در نهایت داده‌های کمی استخراج شده در قالب نمرات هر پرسشنامه به تفکیک در دو بخش آمار توصیفی (میانگین، انحراف معیار و...) و آمار استنباطی (همگنی واریانس، همگنی شیب رگرسیون، تحلیل کوواریانس تک متغیره و چند متغیره و...) با کمک نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۰ تحلیل شده است.

جهت بررسی تأثیر به شیوه سازنده‌گرایی به‌عنوان مداخله؛ ۱۰ جلسه آموزشی در کلاس تدریس صورت گرفت که به‌طور خلاصه در جدول (۱) بیان شده است.

جدول ۱. جلسات آموزشی مبتنی بر روش تدریس سازنده‌گرا

Table 1. Educational sessions based on constructivist teaching method

جلسات sessions	شرح جلسات Description of sessions
اول	هدف معلم در این جلسه بیان مفهوم دوستی بوده و این‌که دوستی یک نیاز برای دانش‌آموزان است؛ لذا جریان تدریس به گونه‌ای هدایت شد تا دانش‌آموزان، خود، به این مفهوم پی ببرند. بدین منظور در گروه‌های سه نفری از آن‌ها خواسته شد تا نام بهترین دوستان خود را روی یک برگه بنویسند و با ذکر پنج دلیل بیان کنند "چرا دوستی با آنان برای شما مهم بوده است؟" سپس با مشورت در گروه، هر گروه سه دلیل منتخب را توسط سرگروه بیان کنند و یک دانش‌آموز دلایل را روی تخته بنویسد؛ سپس معلم با توجه به دلایل مذکور از آنان می‌پرسد چرا شما نیاز به این دوستانی که معرفی کردید دارید و اهمیت دوستی برای شما دانش‌آموزان چیست؟ (قرار دادن دانش‌آموزان در یک موقعیت جدید) رجوع به کتاب درسی برای پرداختن بیشتر به این مفهوم. سپس معلم پرسید: چرا با کسانی دیگه به غیر از دوستان خود دوست نشدید؟ هر کدام از شما ۲ دلیل بیان کنید. (ارزشیابی پایانی) تکلیف: با پرس‌وجو از خانواده یا اقوام یا افرادی که می‌شناسید بگویید که آنان در زندگی چه دوستان خوبی داشتند که موجب موفقیت آنان شدند و چگونه؟ چرا آنان نیازمند دوستی با آنان بوده‌اند تا در مسیر زندگی خود به اهداف موردنظر خود برسند؟
دوم	معلم در ادامه مباحث در مورد انتخاب یک دوست خوب نظرسنجی و با دانش‌آموزان گفت‌وگو می‌کند. سپس از دانش‌آموزان می‌خواهد درباره‌ی یک یا دو نفر از صمیمی‌ترین دوستان خود فکر کنند و در چند جمله بنویسند که دوستی با آنها چه تأثیرات مثبت یا منفی روی آنها گذاشته است (برای مثال روی لباس پوشیدن، علاقه‌مندی‌ها، اهداف، وضعیت تحصیلی و...). در ادامه برای هدایت جریان تدریس از آنان خواست با مشورت در گروه‌های سه نفره ویژگی‌های یک دوست خوب را از نظر خود بیان کنند. (انتقال به موقعیت جدید) رجوع به کتاب درسی. در مرحله بعد معلم برای پایان درس از آنان پرسید: به نظر شما چه ویژگی‌هایی در دوستان، شما را به دردرس می‌اندازد و نتایج نامطلوبی برای شما دارد؟ (ارزشیابی پایانی) تکلیف: نظر بزرگان و احادیث معصومین علیهم‌السلام در مورد ویژگی دوست خوب را پیدا کنند.
سوم	معلم ابتدا قبل شروع مبحث درسی این جلسه ضرب‌المثل "پیدا کردن دوست اسان است اما نگهداری آن مشکل!" را روی تخته کلاس نوشت تا چالشی را در ذهن دانش‌آموزان ایجاد کند و جریان تدریس را بدین گونه هدایت می‌کند. سپس از آنان خواست تا در این مورد در گروه‌های خود بحث کنند و یک نفر به نمایندگی نظرات گروه را برای کلاس بیان کنند؛ سپس با استناد به سوم این ضرب‌المثل، از دانش‌آموزان پرسید "چگونه با دوستانمان رفتار کنیم؟" چند نفر به صورت انفرادی نظر خود را بیان کنند. (انتقال به موقعیت جدید) رجوع به کتاب درسی برای پرداختن بیشتر به این مفهوم. حفظ دوستی یعنی این‌که ما با دوستانمان چه رفتارهایی داشته باشیم تا دوستی ادامه پیدا کند؟ (ارزشیابی پایانی) تکلیف: رفتارهایی را که موجب ناراحتی دوستان از یکدیگر و برهم خوردن دوستی‌ها می‌شود، فهرست کنند و در کلاس بخوانند.

در این جلسه معلم جدولی دو ستونه را روی تخته کلاس رسم کرد و از دانش‌آموزان خواست تا با مشورت در گروه رفتارهای مختلف با دوستان را بیان کنند. (با دوستان خود چه رفتارهایی دارند؟ همه رفتارهای مثبت و منفی را ذکر کنند) سپس از یک دانش‌آموز خواست تا مطالب گروه‌ها را کنار جدول بنویسد. پس از آن؛ برای هدایت بهتر جریان تدریس از آنان خواست تا به همیاری یکدیگر رفتارهای مثبت و منفی را تفکیک و دسته‌بندی کنند و عنوان رفتارهای مناسب و نامناسب را برای هر دسته با توجه به مطالب آن دسته انتخاب کنند. (انتقال به موقعیت جدید) چهارم مرحله بعد از چند نفر به صورت تصادفی خواسته شد با ذکر مثال‌هایی حد و مرز دوستی و چه رفتارهایی را با دوستان خود داشته باشند را شرح دهند رجوع به کتاب درسی برای پرداختن بیشتر به این مفهوم. معلم برای تفهیم بهتر موضوع دانش‌آموزان را به موقعیت ۲ کاربرگ شماره یک ارجاع داد. (ارزشیابی پایانی) تکلیف: او به دانش‌آموزان گوشزد کرد که گاهی در روابط با دوستان یا حتی بزرگترها، موقعیت‌هایی پیش می‌آید که افراد از ما درخواست‌های نابجایی دارند. در این موقعیت در مقابل این رفتارها چگونه باید عمل کرد؟ مطالب خود را در یک برگه بنویسند و جلسه بعد به کلاس بیاورند.

معلم برای شروع مبحث این جلسه از دانش‌آموزان خواست تا چگونه رفتار کردن خود در مقابل درخواست‌های نابجایی که در مورد تکلیف جلسه قبل جمع‌آوری کردند را بیان کنند و از یک دانش‌آموز خواست که این مطالب را روی تخته کلاس بنویسد. برای ادامه فرآیند تدریس معلم گفت پنجم با توجه به مطالبی که از سوی شما شد چه مهارتی تقویت شد؟ نام این مهارت چیست؟ (انتقال به موقعیت جدید) رجوع به کتاب درسی. با حل کاربرگ شماره دو با موضوع نه گفتن، این مهارت را تمرین کرده تا در رفتار آنان نهادینه شود (ارزشیابی پایانی) تکلیف: معلم در قالب تمرین این مهارت، گفت تصمیم باید چگونه باشد که تا این مهارت در ما تقویت گردد و به نفع ما و دیگران باشد؟

معلم با توجه به تکلیف جلسه قبل، عنوان "تصمیم‌گیری چیست؟" را برای شروع بر روی تخته کلاس نوشت تا نظر دانش‌آموزان را بدان سوق دهد و نظرات آنان را دریافت کند. سپس دانش‌آموزان موقعیت‌های ۱ و ۲ و ۳ را مطالعه و بهترین تصمیم را برای هر موقعیت بیان کردند ششم (انتقال به موقعیت جدید) رجوع به کتاب درسی. به نظر شما اگر در زندگی تصمیم نامناسبی بگیریم چه عواقبی برای ما دارد؟ (ارزشیابی پایانی) تکلیف: با گفت‌وگو با بزرگترها از آنان بخواهید تا مهمترین تصمیماتی که در زندگی گرفته‌اند را بیان دارند و بگویند که چگونه و با توجه به ملاک‌ها و معیارهایی این تصمیماتی را گرفته‌اند؟

معلم با توجه به تکلیف جلسه قبل در مورد بهترین تصمیم بزرگترها از دانش‌آموزان خواست این موارد و ملاک‌های آنان را بیان کنند تا به مهم بودن تصمیم‌گیری در زندگی بیشتر پرداخته شود. سپس برای هدایت جریان تدریس مثال‌هایی از تصمیم‌گیری را روی تخته کلاس نوشت و از دانش‌آموزان خواست نتایج و آثار این تصمیمات را بگویند. (انتقال به موقعیت جدید) رجوع به هفتم کتاب درسی. سپس دانش‌آموزان به صورت گروهی فعالیت ۱ و ۲ را انجام دادند تا با همفکری یکدیگر بگویند "به نظر شما هر کدام از این تصمیم‌ها مثبت است یا منفی؟ چرا؟" (ارزشیابی پایانی) تکلیف: از بزرگترها بخواهید تا با توجه به مهمترین تصمیمات خودشان، بگویند نتایج این تصمیمات آنان چه بوده است؟

معلم در این جلسه به دانش‌آموزان گفت، یاد گرفتید که ما هنگام تصمیم‌گیری با انتخاب‌های مختلفی روبه‌رو می‌شویم. هر کدام از شما یکی از تصمیمات خود در زندگی و انتخاب‌های مختلف خود در مواجهه با این تصمیم را بیان کنید؟ سپس معلم با سؤال چالش‌برانگیز دیگری سعی کرد بیشتر به موضوع جلسه بپردازد و جریان تدریس را هدایت کند: در این موقعیت‌ها بهترین انتخاب هشتم شما چه بوده است؟ سپس از دانش‌آموزان خواست با مشورت در گروه مراحل تصمیم‌گیری از نظر خود به ترتیب بیان کنند (انتقال به موقعیت جدید) رجوع به کتاب درسی. از دانش‌آموزان خواسته شد با خواندن موقعیت ۲ در مورد تصمیم افراد به صورت انفرادی پیشنهادهای بدهند. (ارزشیابی پایانی) تکلیف: هر یک از شما در زندگی تصمیماتی گرفته‌اید، برای این تصمیم چه مرحله‌ی را پشت‌سر گذاشته‌اید؟ این مراحل را توضیح دهید.

معلم با پرداختن به تکلیف جلسه قبل فعالیت یاددهی-یادگیری این جلسه را سازمان داد. جواب نهم تکالیف هر دانش‌آموز توسط خودش بیان می‌شود. سپس معلم از دانش‌آموزان می‌خواهد تا به

صورت گروهی پاسخ‌های خود را با مطالب کتاب مقایسه کنند و شباهت‌ها و تفاوت‌های آن را ذکر کنند. (انتقال به موقعیت جدید) رجوع به کتاب درسی برای پرداختن بیشتر این مفهوم. با حل کاربرگ‌های ۳ و ۴ دانش‌آموزان درباره‌ی انتخاب‌های مختلف و نتایج آنها در کلاس بحث کردند و نتیجه، دلایل و مراحل تصمیم‌گیری خودشان را در کلاس بیان داشتند. (ارزشیابی پایانی) تکلیف: از یکی از افراد خانواده، یا معلم‌ان و ... مصاحبه کنید و از آنان بخواهید یکی از تصمیمات مهم زندگی خود و آثار آن را تعریف کنند و نتایج را به کلاس بیاورید.

در این جلسه خواسته شده تصمیمات دانش‌آموزان طی یک هفته روی یک برگه نوشته و بگویند کدام یک از آن‌ها درست و کدام یک نادرست بوده‌اند؟ چرا؟ سپس معلم می‌خواهد نکات مناسب موقع تصمیم‌گیری به صورت گروهی ذکر شود و هریک از این نکات توسط یک نفر به نمایندگی بیان شود. (انتقال به موقعیت جدید) رجوع به کتاب درسی. سپس معلم از دانش‌آموزان خواست دهم فعالیت ۲ و موقعیت ۳ را با توجه به نکات تصمیم‌گیری به صورت انفرادی پاسخ دهند و در انتها نظرات خود را بیان کنند و چند نفر از دانش‌آموزان مطالبی را که فهمیدند جمع‌بندی کنند. (ارزشیابی پایانی) تکلیف: از دانش‌آموزان خواسته شد که با توجه به مطالب آموخته شده در جلسات آموزشی در مورد تصمیم‌گیری یکی از تصمیمات اشتباهی که در زندگی داشته‌اند را در چند بند نقد کنند.

یافته‌ها

بر اساس نتایج جدول (۲) در گروه آزمایش میانگین پس‌آزمون متغیر علاقه به درس ۳/۹۷؛ پس‌آزمون سرزندگی تحصیلی ۴/۳۰ و میانگین پس‌آزمون اشتیاق به مدرسه، ۳/۹۱ می‌باشد که در تمامی متغیرهای مورد بررسی؛ نمره پس‌آزمون بیشتر از نمره پیش‌آزمون به‌دست آمده است.

جدول ۲. آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

Table 2. Descriptive statistics of research variables

متغیر Variable	گروه Group	وضعیت Condition	میانگین Average	انحراف معیار Standard deviation
علاقه به درس	آزمایش	پیش‌آزمون	2.63	0.18
		پس‌آزمون	3.97	0.14
		پیش‌آزمون	3.35	0.34
سرزندگی تحصیلی	گواه	پس‌آزمون	3.57	0.45
		پیش‌آزمون	2.66	0.39
		پس‌آزمون	4.30	0.35
	آزمایش	پیش‌آزمون	3.52	0.55
		پس‌آزمون	4.12	0.62
		پیش‌آزمون	2.58	0.28
اشتیاق به مدرسه	گواه	پس‌آزمون	3.91	0.46
		پیش‌آزمون	3.10	0.52
		پس‌آزمون	3.30	0.55

فرضیه اول: تدریس به شیوه سازنده‌گرایی بر علاقه به درس تأثیر دارد.

جدول ۳. نتایج تحلیل کوواریانس تک متغیره برای بررسی تدریس به شیوه سازنده‌گرایی بر علاقه به درس

Table 3. Results of univariate covariance analysis for investigating constructive teaching on interest in lessons

منبع Source	متغیر Variable	مجموع مجذورات Sum of Squares	درجه آزادی df	میانگین مجذورات Mean Square	F	سطح معناداری Sig	ضریب اتا Partial Eta Squared
گروه Group	پیش‌آزمون	3.19	1	3.19	41.64	0.00	0.64
	پس‌آزمون	0.97	1	0.97	8.24	0.00	0.26
خطا Error	پیش‌آزمون	1.76	23	0.07			
	پس‌آزمون	2.72	23	0.11			
کل Total	پیش‌آزمون	231.37	25				
	پس‌آزمون	358.03	25				

نتایج تحلیل کوواریانس تک متغیره نشان می‌دهد که تدریس به شیوه سازنده‌گرایی بر علاقه به درس در سطح معنی‌داری ۰/۰۵ مؤثر بوده است.

فرضیه دوم: تدریس به شیوه سازنده‌گرایی بر سرزندگی تحصیلی تأثیر دارد.

جدول ۴. نتایج تحلیل کوواریانس تک متغیره برای بررسی تدریس به شیوه سازنده‌گرایی بر سرزندگی تحصیلی

Table 4. Results of univariate covariance analysis for investigating constructive teaching on academic engagement

منبع Source	متغیر Variable	مجموع مجذورات Sum of Squares	درجه آزادی df	میانگین مجذورات Mean Square	F	سطح معناداری Sig	ضریب اتا Partial Eta Squared
گروه Group	پیش‌آزمون	4.55	1	4.55	19.71	0.00	0.46
	پس‌آزمون	0.19	1	0.19	0.74	0.03	0.39
خطا Error	پیش‌آزمون	5.31	23	0.23			
	پس‌آزمون	6.07	23	0.26			
کل Total	پیش‌آزمون	251.58	25				
	پس‌آزمون	450.7	25				

نتایج تحلیل کوواریانس تک متغیره نشان می‌دهد که تدریس به شیوه سازنده‌گرایی بر سرزندگی تحصیلی مؤثر بوده است.

فرضیه سوم: تدریس به شیوه سازنده‌گرایی بر اشتیاق به مدرسه تأثیر دارد.

جدول ۵. نتایج تحلیل کوواریانس تک متغیره برای بررسی تدریس به شیوه سازنده‌گرایی بر اشتیاق به مدرسه
Table 5. Results of univariate covariance analysis for investigating constructive teaching on school engagement

منبع Source	متغیر Variable	مجموع مجذورات Sum of Squares	درجه آزادی df	میانگین مجذورات Mean Square	F	سطح معناداری .Sig	ضریب اتا Partial Eta Squared
گروه	پیش‌آزمون	1.66	1	1.66	9.08	0.00	0.28
Group	پس‌آزمون	2.28	1	2.28	8.64	0.00	0.27
خطا	پیش‌آزمون	4.21	23	0.18			
Error	پس‌آزمون	6.08	23	0.26			
کل Total	پیش‌آزمون	209.75	25				
	پس‌آزمون	332.05	25				

نتایج تحلیل کوواریانس تک متغیره نشان می‌دهد که تدریس به شیوه سازنده‌گرایی بر اشتیاق به مدرسه مؤثر بوده است.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج به دست آمده از فرضیه اول پژوهش نشان داد، تدریس به شیوه سازنده‌گرایی بر علاقه به درس تأثیر دارد. یافته‌های پژوهش حاضر با یافته‌های (Aghili et al. (2020)؛ Tabrizi et al. (2021)؛ Bahrami et al. (2020)؛ Yaghoobi et al. (2020)؛ Ezadi et al. (2020)؛ Soltani Babukany and Keshtiaray (2020)؛ Hashemzadeh et al. (2022)؛ (2021)؛ Lauren et al. (2022)؛ Mohammadi et al. (2018) همسو است که هر کدام نشان دادند که استفاده از رویکردهایی غیر از رویکرد سنتی می‌تواند بر علاقه و انگیزش اثر بگذارد. در تبیین این یافته باید اذعان نمود، یکی از مؤلفه‌های مهم در امر آموزش ایجاد و پرورش حس علاقه‌مندی در فراگیران است. اگر محیط یاددهی-یادگیری و روش تدریس به‌گونه‌ای سامان یابد که دانش‌آموزان به محیط آموزشی علاقه‌مند گردند می‌توان انتظار داشت عملکرد تحصیلی خوبی را از خود بروز دهند. علاقه به مدرسه در مشارکت آنان در فعالیت‌های کلاسی، برقراری ارتباط با دیگران، بهبود روابط دانش‌آموز-معلم، افزایش انگیزش و هیجان تحصیلی و سایر

موارد تأثیر بسزایی دارد. آنچه که مسلم است، یکی از مواردی که می‌توان به کمک آن علاقه به درس را در محیط کلاسی پیش‌بینی کرد انتخاب روش تدریس مناسب است. سازنده‌گرایی یکی از رویکردهای نوین در آموزش است که با استفاده از آن علاقه به درس افزایش می‌یابد. بر خلاف روش‌های سنتی تدریس که مطالب درسی به دانش‌آموز دیکته می‌شود و این خود یکی از موارد دل‌زدگی در فراگیر محسوب می‌شود، رویکرد سازنده‌گرا با توجه به ماهیتش شرایطی را ایجاد می‌کند تا دانش‌آموزان خود به دنبال اطلاعات مورد نیاز باشند و دانش خود را بسازد تا در موقعیت‌های واقعی زندگی به کار ببرد. در ساخت دانش آنان با چالش‌هایی روبه‌رو خواهند شد که باید برای حل آن از روش‌های گوناگون حل مسئله بهره‌گیرند. فرایند ساخت دانش و رویارویی با چالش‌ها و موفقیت در حل آن با راهبردهایی که خودشان به کار می‌گیرند، یک حس شور و شوق وصف‌ناشدنی در فراگیر ایجاد می‌کند. اگر دانش‌آموزان به طور مکرر تحت آموزش در چنین شرایط قرار گیرند به درس علاقه‌مندتر می‌شوند و درس خواندن برای آنان به گونه‌ای لذت‌بخش خواهد شد که گویا به اندازه‌ی یک نوع تفریح و سرگرمی نشاط‌آور است. بنابراین نقش محیط و روش تدریس سازنده‌گرا در ایجاد و تقویت علاقه به مدرسه قابل توجه است.

نتایج به دست آمده از فرضیه دوم پژوهش نشان داد، تدریس به شیوه سازنده‌گرایی بر سر زندگی تحصیلی تأثیر دارد. یافته‌های پژوهش حاضر از این منظر با یافته‌های Barzegar Bafrooei et al. (2022)؛ Hoseinkhani et al. (2022)؛ Zal Jarchlou et al. (2021)؛ Soorgi et al. (2021)؛ Yaghoobian et al. (2021) همسو است که عنوان داشتند سرزندگی تحصیلی، عامل بسیار مهمی در یادگیری محسوب می‌شود. همچنین همسو با پژوهش‌های Lei et al. (2022)؛ Granziera et al. (2022)؛ Dehghani and Roostamogly (2020)؛ Sheivandi Cholicheh et al. (2021) است که نشان دادند محیط و فضای یادگیری عاملی بسیار مهم در سرزندگی تحصیلی محسوب می‌شود که در این بین سازنده‌گرایی به‌عنوان رویکردی است که محیط یادگیری متفاوتی از رویکرد سنتی ایجاد می‌کند.

در تبیین این یافته باید گفت، وقتی فردی کاری را به طور خودجوش انجام می‌دهد نه تنها احساس خستگی و ناامیدی به او دست نمی‌دهد، بلکه احساس می‌کند انرژی و نیروی او افزایش یافته است. وقتی فردی کاری را به وسیله‌ی خودش و با اتکا به توانایی‌های فردی و نه

به کمک دیگران انجام داده و آن را با موفقیت به پایان می‌رساند، انگیزه می‌گیرد و سرزنده‌تر می‌شود. گاهی دانش‌آموزان بیان می‌دارند که "من به تنهایی این مسئله ریاضی را به‌درستی حل کردم یا یکی از آزمایش‌های کتاب را خودم انجام دادم و نتیجه گرفتم". در چنین موقعیتی دانش‌آموز با احساس سرزندگی بیشتری به فعالیت‌های آموزشی ادامه می‌دهد و اصطلاحاً سرزنده‌تر می‌شود. وقتی شرایط آموزش و کلاس به این سمت پیش رود شاهد اثربخشی محیط سازنده‌گرا در آموزش خواهیم بود. وقتی به دانش‌آموزان اجازه دهیم تا ساختارهای مفهومی را خود بسازد و از دانش خود در حل مسائل آموزشی استفاده کند، تشویق می‌شود و احساس سرزندگی در تحصیل در وی ایجاد و تقویت خواهد شد. در این بین تأثیر روش تدریس سازنده‌گرا در ایجاد حس سرزندگی تحصیلی به‌خوبی نمایان است.

نتایج به دست آمده از فرضیه سوم پژوهش نشان داد، تدریس به شیوه سازنده‌گرایی بر اشتیاق به مدرسه تأثیر دارد. پژوهش حاضر با پژوهش‌های (Alanazi (2022)؛ Asareh et al. (2022)؛ Sardary (2021)؛ Hashemi and Fani (2022)؛ Ahadi et. al. (2022)؛ Imanparvar et al. (2020)؛ Pourshalchi et al. (2021) همسو است. در تبیین این یافته می‌توان گفت، کنترل احساسات و عواطف در چگونگی انجام و به ثمر رساندن یک فعالیت نقش دارد. دانش‌آموزان مشتاق به تحصیل نسبت به محیط یادگیری احساس تعلق خاطر دارند و به‌خوبی با این محیط آشنا هستند و فعالیت‌های خود را طوری انجام می‌دهند و ارزیابی می‌کنند که مورد تحسین و حمایت همکلاسی‌ها و معلمان واقع می‌شوند. از آنجا که در روش تدریس سازنده‌گرا هدف، تکیه دانش‌آموز به دانشی است که خود براساس تجارب گذشته و دانش قبلی خود می‌سازد بنابراین مسئولیت یادگیری به عهده خود اوست و تنها باید از معلم انتظار یک راهنمای خوب داشته باشد. این مسئولیت‌پذیری و ساخت فعالیت‌های یادگیری به‌وسیله‌ی خود فرد انگیزش و اشتیاق وی را بالا می‌برد و اعتماد به نفس در دانش‌آموز تقویت می‌شود. رضایت از خود اشتیاق به مدرسه را در وی افزایش می‌دهد به‌طوری که از دیدگاه فراگیر محیط مدرسه پناهگاهی امن و محیطی سرشار از آرامش و نشاط و شور و اشتیاق خواهد بود که مشتاقانه با روش‌های حل مسئله، یادگیری مشارکتی و از این دست روش‌ها به ساخت دانش توسط خود اقدام کند. در روش تدریس سازنده‌گرا که معلم در کم و کیف ایجاد درست آن نقش اساسی دارد باید توسعه مفهومی و درک عمیق از مفاهیم درسی در کانون توجه قرار

گیرد نه اینکه رفتارها و مهارت‌ها هدف آموزش باشد. محدود شدن یکی از آفت‌های مخرب در مواجهه با اشتیاق است. اگر محیط یادگیری مانند محیط یادگیری سنتی محدود و بدون آزادی و صرفاً براساس اهداف از پیش تعیین شده که جای هیچ آزادی عمل و انعطافی در خود ندارد و ارتباط معلم و دانش‌آموز غالباً یک‌طرفه از سوی معلم است و دانش‌آموز در حالت انفعال تا پایان زنگ باقی بماند، نباید انتظار داشت که به مدرسه اشتیاق پیدا کند. معلم سازنده‌گرا مانند یک تابلوی راهنما مسیر دقیق و درست حرکت به سمت اهداف آموزشی مدنظر را نشان می‌دهد و در مقابل طی مسیر یادگیری و انتخاب درست راه‌حل‌ها در مواجهه با چالش‌های یادگیری و راه‌های مختلف رسیدن به جواب به‌وسیله دانش‌آموز انجام می‌گیرد و وقتی وی با اتکا به دانش خود ساخته به مقصود تدریس پی برد درک عمیقی پیدا می‌کند که با احساس لذت همراه است و اشتیاق به مدرسه در وی تقویت می‌شود. پس آموزش سازنده‌گرا در تقویت اشتیاق به مدرسه نقش و تأثیر بسزایی دارد. بر اساس نتایج به‌دست آمده، به معلمان پیشنهاد می‌شود با تنوع بخشی به روش‌های تدریس از جمله رویکردهای نوین تدریس، فضای مطبوع‌تری را در کلاس و مدرسه ایجاد کنند. همچنین به مؤلفان کتاب‌های درسی پیشنهاد می‌شود محتوای کتاب‌ها را به‌گونه‌ای طراحی کنند که ضمن انجام فعالیت، دانش به‌وسیله‌ی خود دانش‌آموز کشف و ساخته شود. علاوه بر این، پیشنهاد می‌شود محیط یادگیری بانشاط و سرشار از علاقه، سرزندگی و اشتیاق برای دانش‌آموزان با طراحی آموزشی مناسب و فضای آموزشی ساخته شود.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

سهم مشارکت نویسندگان: پژوهش حاضر، مستخرج از پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته مطالعات برنامه‌درسی دانشگاه مازندران می‌باشد.

تضاد منافع: نویسندگان اذعان دارند که در این مقاله هیچگونه تعارض منافی وجود ندارد.

منابع مالی: پژوهش حاضر از هیچ موسسه و نهادی حمایت مالی دریافت نکرده و کلیه هزینه‌ها در طول فرآیند اجرای پژوهش بر عهده پژوهشگران بوده است.

تشکر و قدردانی: پژوهش حاضر بدون همکاری مشارکت کنندگان امکان‌پذیر نبود؛ بدینوسیله از کلیه مشارکت کنندگان تقدیر و تشکر به عمل می‌آید.

References

- Abbasi, M., Dargahi, S., Pirani, Z., Bonyadi, F. (2015). Role of Procrastination and Motivational Self-Regulation in Predicting Students' Academic engagement. *Iranian Journal of Medical Education*, 15, 160-169. [Persian]
- Abedini baltork, M. (2020). Application of constructivist-based education as a new approach in teaching-learning in the field of Medical education. *Development Strategies in Medical Education*, 7(1), 100-109. [Persian]
- Abedini baltork, M., & Rezaei, M. (2021). The Effectiveness of Arts Education with Artistic Education Approach on Interest in Arts and Love of Learning. *Journal of Curriculum Studies*, 16(60), 127-146. [Persian]
- Aghili, M., Mahin Zaeem, S., & Mohammadzadeh, R A. (2021). The effectiveness of self-compassion training on psychological distress, failure tolerance and sense of belonging to school in single-parent female students. *Journal of New Advances in Psychology, Training and Education*, 4(34), 45-57. doi: 10.52547/JPS.21.112.763 [Persian]
- Ahadi, E., Entesar Foumani, G., & Kiani, G. (2022). The Effectiveness of Teaching Cognitive and Metacognitive Strategies on Self-Efficacy and Academic Engagement of Female Students with Learned helplessness. *Women and Family Studies*, 14(54), 33-50. doi: 10.30495/jwsf.2021.1925355.1545 [Persian]
- Alanazi, F. H. (2022). Use of the Treagust Strategy to Promote Enthusiasm for Learning Science Subjects and the Growth of Scientific Ideas in Primary School Students. *Journal Pendidikan IPA Indonesia*, 11(2), 341-350. doi:https://doi.org/10.15294/jpii.v11i2.22313
- Asareh, N., Pirani, Z., & Zanganeh, F. (2022). Evaluating the effectiveness of self-help cognitive and emotion regulation training on the psychological capital and academic motivation of female students with anxiety. *Journal of School Psychology*, 11(2), 96-110. doi: 10.22098/jsp.2022.1702 [Persian]
- Bahrami, N., Hosseini almadani, S. A., Motovali, S., & Khoieini, F. (2021). Effectiveness of TRIZ Program on Problem Solving skills with an emphasis on the Mediating roles of Critical Thinking and School Belonging. *Journal of Innovation and Creativity in Human Science*, 11(1), 161-188. [Persian]
- Barzegar bafrooei, M., Ghadampour, E., Merati, A., & Shafiei, M. (2022). The Effect of the Hardiness Training on Imposter Syndrome and Academic Buoyancy of Students. *Journal of Instruction and Evaluation*, 14(56), 103-122. doi: 10.30495/jinev.2022.1948345.2633 [Persian]
- Borzabadi Farahani, N. & Araghieh, A. (2017). The Effect of Encouraging on Increase of High School Students' Sense of Connectedness with School in District 5 in Tehran in 2014-2015 Academic Years. *Journal of Excellence in counseling and psychotherapy*, 4(16), 39-50. [Persian]

- Dehghani, M., & Roostamogly, Z. (2020). Predicting Academic Vitality Based on Perception of Learning Environment and Hope for Employment in Physical EducationP Students. *Journal of Educational Psychology Studies*, 17(38), 153-173. [Doi: 10.22111/jeps.2020.5308](https://doi.org/10.22111/jeps.2020.5308) [Persian]
- Dehghanizadeh, M., Hossienchari, M., Moradi, M., & Soleymani Khashab, A. (2014). Academic Buoyancy and Perception of Family Communication Patterns and Structure of Class: The Mediatory Role of Self-Efficacy Dimensions. *Educational Psychology*, 10(32), 1-30. [Persian]
- Dehghanizadeh, M., Hossienchari, M., (2011). Academic Buoyancy and perception of Family Communication Pattern; The Mediating Role of Self-Efficacy. *Teaching and learning studies*, 4(2), 21-47 [Persian]
- Esmaeeli gojar, S., Aliabadi, K., & Porrostaei, S. (2017). The Effect of Multiplayer Network-Based Serious Games Utilization on Student Learning and Motivation. *New Media Studies*, 3(11), 195-223. [doi: 10.22054/cs.2017.22377.232](https://doi.org/10.22054/cs.2017.22377.232) [Persian]
- Ezadi, S., Najafnezhad, F., & Azizi- Shomami, M. (2020). The Effect of Flipped Classroom Approach on Academic Achievement, Learning Motivation, Sense of belonging, Achievement Motivation, and Self-Regulation Compared to Traditional Approach among Elementary Sixth Grade Students. *Research in Teaching*, 8(3), 282-253. [Persian]
- Farahmand, S., & Fouladchang, M. (2017). A Causal Explanation of Academic Buoyancy based on the Family Communication Patterns: The Mediating Role of Emotional Expressiveness. *Developmental Psychology: Iranian Psychologists*, 13(50), 257-269. [Persian]
- Faroughi, P., Pourschalchi, H., & Smkhani Akbarinejhad, H. (2020). The Role of Students' Sense of Belonging at School in Predicting Academic Enthusiasm and Academic Self-efficacy. *Social Welfare Quarterly*, 20(78), 175-193. [Persian]
- Funa, A., & Talaue, F. (2021). Constructivist learning amid the COVID-19 pandemic: Investigating students' perceptions of biology self-learning modules. *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*, 20(3), 250-264. [doi: 10.26803/ijlter.20.3.15](https://doi.org/10.26803/ijlter.20.3.15)
- Ghaedi, B., Gholtash, A., Hashim, A., & Mashinchi, A. A. (2019). The Effectiveness of Teaching Based on Social Constructivism on Academic Achievement, Critical Thinking, and Academic Achievement Motivation in Elementary Sixth Grade Students. *Research in Teaching*, 7(2), 37-53. [Persian]
- Granziera, H., Liem, G. A. D., Chong, W. H., Martin, A. J., Collie, R. J., Bishop, M., & Tynan, L. (2022). The role of teachers' instrumental and emotional support in students' academic buoyancy, engagement, and academic skills: A study of high school and elementary school students in different national contexts. *Learning and Instruction*. 80, 101619. [doi: 10.1016/j.learninstruc.2022.101619](https://doi.org/10.1016/j.learninstruc.2022.101619).

- Grigorescu, D. (2020). Curiosity, intrinsic motivation and the pleasure of knowledge. *Journal of Educational Sciences & Psychology*, 10(1), 16-23.
- Hashemi, N., & Fani, H. A. (2022). The mediating role of responsibility in the relationship between educational climate and desire for education of primary school students in Sarchahan. *Transcendent Education*, 1(4), 1-12. Doi: 10.30495/ee.2022.1960615.1099 [Persian]
- Hashemzadeh, A., Hatami, H., Banijamali, S., & Asadzade, H. (2022). The efficacy of mindfulness training on academic resilience and sense of belonging of female student's high school. *Journal of Psychological Science*, 21(112), 763-780. Doi:10.52547/JPS.21.112.763 [Persian]
- Hoseinkhani, K., Ghasemi, M., & Hejazi, M. (2022). The effectiveness of educational package based on cognitive components of critical thinking, problem-solving, and metacognition on students' self-efficacy and academic vitality. *Advances in Cognitive Sciences*, 23(4), 48-60. Doi:10.30514/icss.23.4.48 [Persian]
- Ibrahim, M. S., Razak, A. Z. A., & Kenayathulla, H. B. (2013). Smart principals and smart schools. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 103, 826-836. Doi:10.1016/j.sbspro.2013.10.404
- Ildirim, A., & Kasapoglu, K. (2015). Teachers' perceptions of constructivist curriculum change as a predictor of their perceptions of the implementation of constructivist teaching-learning activities. *Asia Pacific Education Review*, 16(4), 565-577. Doi: 10.1007/s12564-015-9394-5
- Imanparvar, S., Narimani, M., Taklavi, S., & Hashemi, T. (2020). Preparation of a school-based psycho-educational package and its effect on the psychological distress of 12th grade girls. *Journal of Modern Psychological Researches*, 15(58), 1-10. Doi: 20.1001.1.27173852.1399.15.58.1.1 [Persian]
- Jemberie, L. W. (2021). Teachers' perception and implementation of constructivist learning approaches: Focus on Ethiopian Institute of textile and fashion technology, Bahir Dar. *Cogent Education*, 8(1), 1907955. Doi: 10.1080/2331186X.2021.1907955
- Karcher, D., Holcomb, J. M., & Zambrano, F. (2008). School attachment. New York, mcgraw hill.
- Kudryashova, A., Gorbatova, T., Rybushkina, S., & Ivanova, E. (2016). Teacher's roles to facilitate active learning. *Mediterranean Journal of Social Sciences*. 7(1), 460-466. Doi:10.5901/mjss.2016.v7n1p460
- Ladd, G.W., Dinella, L.M. (2009). Continuity and change in early school engagement: Predictive of children's achievement trajectories from first to eighth grade?. *Journal of educational psychology*, 101(1), 190-206. Doi: 10.1037/a0013153
- Lauren A. J. Kirby & Christopher L. Thomas, c.l. (2022). High-impact teaching practices foster a greater sense of belonging in the college classroom. *Journal of Further and Higher Education*, 46(3), 368-381.

Doi: [10.1080/0309877X.2021.1950659](https://doi.org/10.1080/0309877X.2021.1950659)

- Lei, W., Wang, X., Dai, D. Y., Guo, X., Xiang, S., & Hu, W. (2022). Academic self-efficacy and academic performance among high school students: A moderated mediation model of academic buoyancy and social support. *Psychology in the Schools*, 59(5), 885-899. Doi: [10.1002/pits.22653](https://doi.org/10.1002/pits.22653)
- Mohammadi, P., Aryani ghizghapan, E., & Hashemymehr, M. (2018). Examining the Causal Model of Students' Educational vitality Based on Active participation by Security at school Mediation. *Research on Educational Leadership and Management*, 4(15), 69-90. doi: [10.22054/jrlat.2019.43191.1460](https://doi.org/10.22054/jrlat.2019.43191.1460) [Persian]
- Pourshalchi, H., Sharifirahmo, S., & Fathi, A. (2021). The effectiveness of teaching using e-learning study strategies on students' academic enthusiasm and vitality. *Research in Teaching*, 9(4), 199-178. [Persian]
- Rasoli khorshidi, F., Arab Ameri, M., & Bahrami, M. (2019). Abstract Validity and Reliability of Student Engagement in School Scale. *Journal of Educational Psychology Studies*, 16(34), 77-92. Doi: [10.22111/JEPS.2019.4943](https://doi.org/10.22111/JEPS.2019.4943) [Persian]
- Ruiz-Alfonso, Z., & León, J. (2016). The role of passion in education: A systematic review. *Educational Research Review*, 19, 173-188. Doi: [10.1016/j.edurev.2016.09.001](https://doi.org/10.1016/j.edurev.2016.09.001)
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2020). Intrinsic and extrinsic motivation from a self-determination theory perspective: Definitions, theory, practices, and future directions. *Contemporary Educational Psychology*, 61, 101860. doi: [10.1016/j.cedpsych.2020.101860](https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2020.101860)
- Sardary, B. (2021). The Effectiveness of emotional self-regulation training on empathy level and school engagement in elementary school students with behavioral- emotional problems. *Exceptional Education Journal*, 2(162), 87-98. [Persian]
- Shah, RK. (2019). Effective Constructivist Teaching Learning in the Classroom. Shanlax International. *Journal of Education*, 7(4), 1-13. doi: <https://doi.org/10.34293/education.v7i4.600>
- Sheivandi Cholicheh, K., Nafar, Z., Hasanvand, F., & Musavi, A. (2021). The Effectiveness of Life Skills Training (Problem Solving and Decision Making) on Teacher-Student Relationships, Academic Buoyancy, and Academic Optimism in Elementary Sixth Grade Male Students. *Journal of Applied Psychological Research*, 11(4), 47-67. Doi: [10.22059/JAPR.2021.300406.643483](https://doi.org/10.22059/JAPR.2021.300406.643483) [Persian]
- Solberg, P. A., Hopkins, W. G., Ommundsen, Y., & Halvari, H. (2012). Effects of three training types on vitality among older adults: A self-determination theory perspective. *Psychology of Sport and Exercise*, 13, 407-417. doi: [10.1016/j.psychsport.2012.01.006](https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2012.01.006)

- Soltani Babukany, S., & Keshtiaray, N. (2020). The relationship between cultural identities with quality teaching of university professors. *Research in Curriculum Planning*, 17(64), 121-133. [Persian]
- Soorgi, S., Godarzi, Y., Shabib Asl, N., & Ghorbani, M. (2021). The Effectiveness of Executive Function Training on Students' Academic Vitality and Academic Performance. *Pajouhan Scientific Journal*, 19(5), 43-50. [Doi: 10.61186/psj.19.5.43](https://doi.org/10.61186/psj.19.5.43) [Persian]
- Srivastava, K. N., & Mishra, V. (2021). Constructivist theory of learning. *Techno Learn*, 11(1), 19-21. [Doi:10.30954/2231-4105.01.2021.4](https://doi.org/10.30954/2231-4105.01.2021.4)
- Tabrizi, S., Jalili, A., Sasani, M., Smkhani Akbarinejad, H., & Razi A. (2021). The effectiveness of positive thinking training on increasing club affiliation and sports burnout of high school student Athletes district of Tabriz. *Journal of Psychology New Ideas*, 10(14), 1-19. [Persian]
- Vallerand, R. J., Chichekian, T., & Paquette, V. (2020). Paddion in education. Promoting Motivation and Learning in Contexts: Sociocultural Perspectives on Educational Interventions, Publisher: Information Age Publishing
- Wang, M. T., Willett, J. B., & Eccles, J. S. (2011). The assessment of school engagement: Examining dimensionality and measurement invariance by gender and race/ethnicity. *Journal of School Psychology*, 49(4), 465-480. [Doi: 10.1016/j.jsp.2011.04.001](https://doi.org/10.1016/j.jsp.2011.04.001)
- Win, M. M. (2018). Motivational Factors to Promote Students' Interest and Involvement in Teaching-Learning English. PEOPLE: *International Journal of Social Sciences*, 4(3), 224-237. [Doi:10.20319/pijss.2018.43.224237](https://doi.org/10.20319/pijss.2018.43.224237)
- Yaghoobi, A., Kolivand, S., Kord Noghabi, R., & Rashid, K. (2022). Effectiveness of assertiveness skills training on academic self-concept in students with special learning disabilities with high and low school belonging. *Empowering Exceptional Children*, 13(2), 53-44. [Doi: 10.22034/CECIRANJ.2022.295938.1566](https://doi.org/10.22034/CECIRANJ.2022.295938.1566) [Persian]
- Yaghoobian, A., Mirza Hosseini, H., & Zargham Hajebi, M. (2021). Comparison of the effectiveness of emotion-oriented cognitive-behavioral skills training and test techniques on students' Educational Buoyancy in students with special learning disabilities. *Journal of Learning Disabilities*, 11(1), 91-108. [Doi: 10.22098/jld.2021.8071.1857](https://doi.org/10.22098/jld.2021.8071.1857) [Persian]
- Yarahmadi, Y., Ebrahimibakht, H., Asadzadeh, H., & Ahmadian, H. (2018). The Effectiveness of Academic Buoyancy Training Program on Students' Academic Performance, Academic Engagement, and Academic Buoyancy. *Research in Teaching*, 6(2), 163-182. [Persian]
- Zal Jarchlou, S., Entesar Foumani, G., Kiani, Q., & Hejazi, M. (2021). Effectiveness of Teaching Self-Regulatory Strategies on Academic Buoyancy and Creativity of Procrastinating Students. *Women and Family Studies*, 14(53), [Doi: 73-90. 10.30495/jwsf.2021.1918154.1524](https://doi.org/10.30495/jwsf.2021.1918154.1524). [Persian]

Zhao, H., Liu, X., & Qi, C. (2021). "Want to Learn" and "Can Learn": Influence of Academic Passion on College Students' Academic Engagement. *Frontiers in Psychology*, 12, 2370. Doi: [10.3389/fpsyg.2021.697822](https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.697822)

